Konsesjonspolitikk og havbruksnæringens arealbehov

Årsmøte NFKK
Tromsø 28. mars 2014

Otto Andreassen

Fra næringspolitisk til næringsteknisk styring – til ?

1980-1990: Sterk næringspolitisk styring

- Fordelingsregimet som verktøy for distriktsutbygging
- Geografisk fordeling, kommunale bindinger og små enheter

1990-2000: Liberalisering og industrialisering

- Lettelser i eierskapsbegrensninger og kapitaltilførsel
- Kommunal planlegging av sjøareal !
- 2G lokalitetsstruktur

2000-2010: Teknokratisering av forvaltningen

- Næringsteknisk regulering styrkes

2010- 20??: Overordnet styring av arealressurser

- Bærekraft og økosystemforvaltning
- Fordeling og "privatisering" av arealressursen

Tildeling av matfiskkonsesjoner – 2009

Bakgrunn og formål

- 60 (64) geografisk fordelte konsesjoner
- Bidra til verdiskaping på kysten

Konkurransekriterier

- Mindre aktører i næringen (< 20 konsesjoner).
- Økt bearbeiding og økonomisk integrasjon i kystdistrikt
- Smittehygieniske tiltak i PD - sone

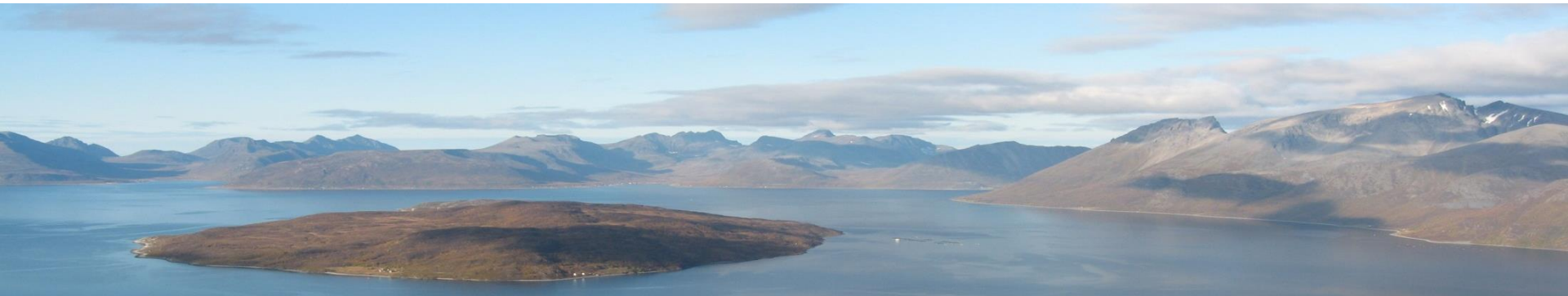

Søknadsbehandling og tildeling

- 272 søknader
- Flere store aktører søkte, men ble avvist
- Mye konflikter om konkurransekriteriene
- Klager og politisk engasjement - 4 «Giske konsesjoner»

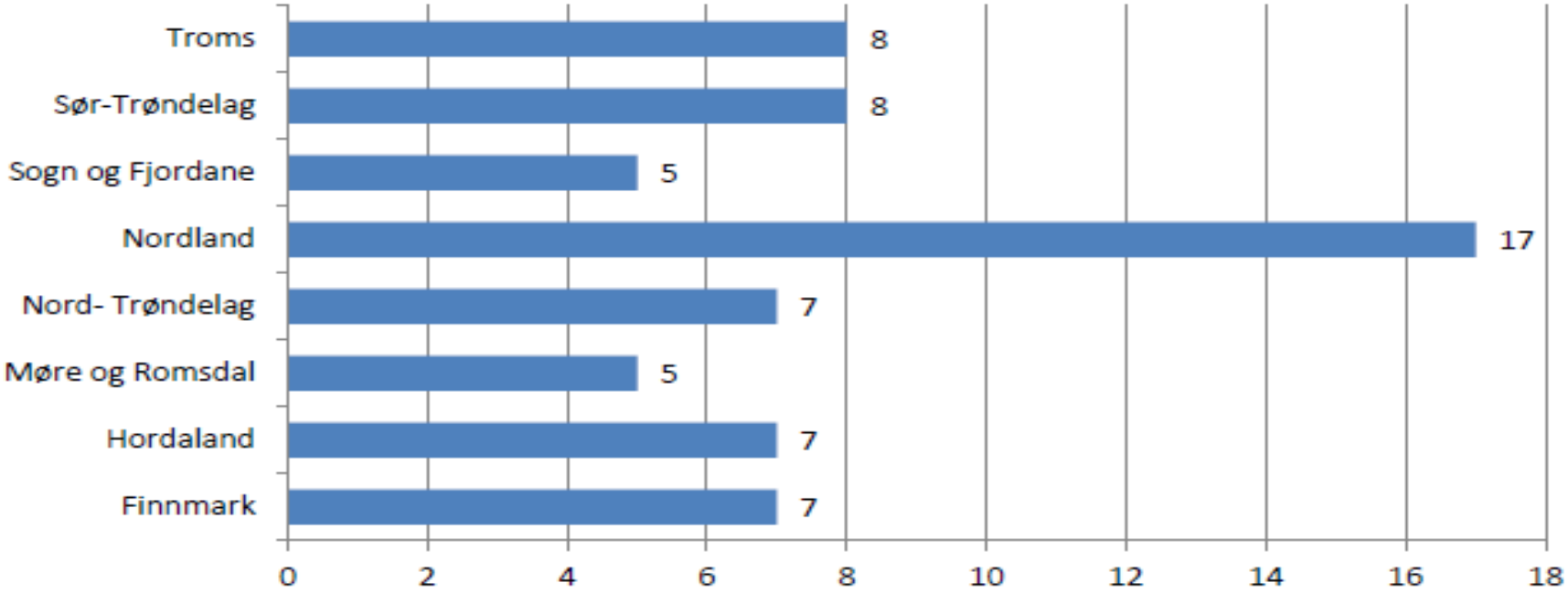

Konsesjonsvederlag

«For å hindre spekulasjoner og videresalg skulle vederlaget derfor settes relativt høyt»

- 8 millioner kroner, med unntak av
- 3 millioner kroner i Finnmark
- Statens inntekstproveny; 485 millioner kroner

Etterlevelse av tildelingskriterier

"Det kan setjast vilkår som medverkar til at dei kriteria som er avgjerande for tildelinga blir etterlevde."

(Proposisjon og tildelingsforskrift)

Det ble ikke satt vilkår om etterlevelse av konkurransekriteriene om bearbeiding eller aktør størrelse

Konsesjoner som har skiftet eiere

Tildelt selskap	Till.nr	Nye eiere	Eierinteresser
Villa Arctic AS	FN0007	SalMar nord AS	SalMar ASA
Villa Arctic AS	FLB0032	SalMar nord AS	SalMar ASA
Villa Arctic AS	FLB0033	SalMar nord AS	SalMar ASA
Tri AS *	FA0056	NRS Finnmark AS	Norway Royal Salmon ASA 100 % (76,5 % i 2009)
Tri AS *	FA0057	NRS Finnmark AS	Norway Royal Salmon ASA 100 % (76,5 % i 2009)
Altafjord Laks AS*	FA0058	NRS Finnmark AS	Norway Royal Salmon ASA 100 % (100 % i 2009)
Altafjord Laks AS*	FA0059	NRS Finnmark AS	Norway Royal Salmon ASA 100 % (100 % i 2009)
Jøkelfjord Laks AS	TKN0019	Morpol ASA /MH ASA	Marine Harvest ASA 100 %
Nord-Senja Fi.ind. AS	TLK0031	Nord Senja laks AS	Norway Royal Salmon ASA 66,7 % (49 % i 2009)
Salmus Akva AS	NLF0029	Nova Sea AS	Marine Harvest Holding AS 42,4 %, Vigner Olaisen 51,5 %
Salmus Akva AS	NLF0030	Nova Sea AS	Marine Harvest Holding AS 42,4 %, Vigner Olaisen 51,5 %
Vik Fiskeoppdrett AS	NSA0007	Nova Sea AS	Marine Harvest Holding AS 42,4 %, Vigner Olaisen 51,5 %
Pundslett Laks AS	NV0058	Nordlaks Holding AS	Inge Berg
Lofoten Aqua AS	NVV0060	Pundslett Laks AS	Inge Berg m fl 51 %. Lofotprodukter AS 49 % (Kverva AS)
Krifo AS	STR0024	SalMar Farming AS	SalMar ASA
R. Lernes AS	STHE0018	Måsøval Hemne AS	Måsøval Eiendom AS
Rauma Misund AS	MRA0016	Rauma Misund AS	SalMar Rauma AS (SalMar ASA)
Eikremsvik Marius AS	MSJ0005	SalMar organic AS	SalMar ASA
Fjord drift AS	HFE0013	Tombre Fiskeanlegg AS	Tombre Anno 1786 AS
Hennco laks AS	HØN0039	Erko 1 AS	Haugland Gruppen AS
Antall konsesjoner med nye eiere 16 (*+ 4 konsesjoner relatert til NRS – jf. tekst)			

Konsesjonspriser ved videresalg

- Utgangspunkt; 30 millioner pr konsesjon generelt og 11 millioner i Finnmark
- Samlet for 16 konsesjoner (korrigert for konsesjonsvederlag): **296 millioner**

Konklusjon

- De store aktørene har likevel fått tilgang til konsesjonene som myndighetene ønsket å holde dem utenfor
- De store aktørene måtte vente litt lengre og betale en vesentlig høyere pris, hvor salgsgevinsten har vært privatisert

Lønnsomhet i matfiskoppdrett av laks og ørret

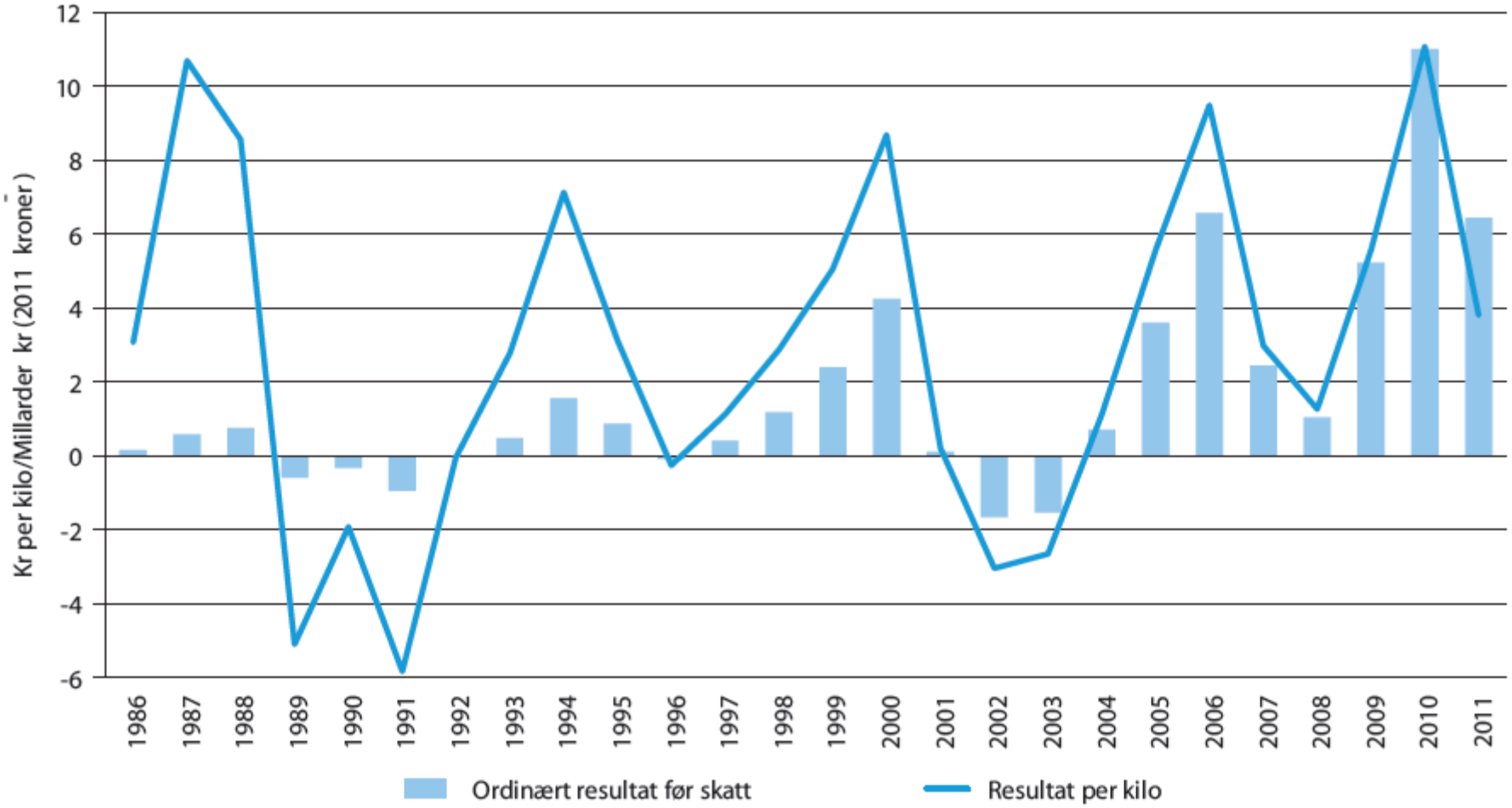

(Samlet ordinært resultat for alle selskaper i 2011-kroner)

Har havbruksnæringen et arealproblem ?

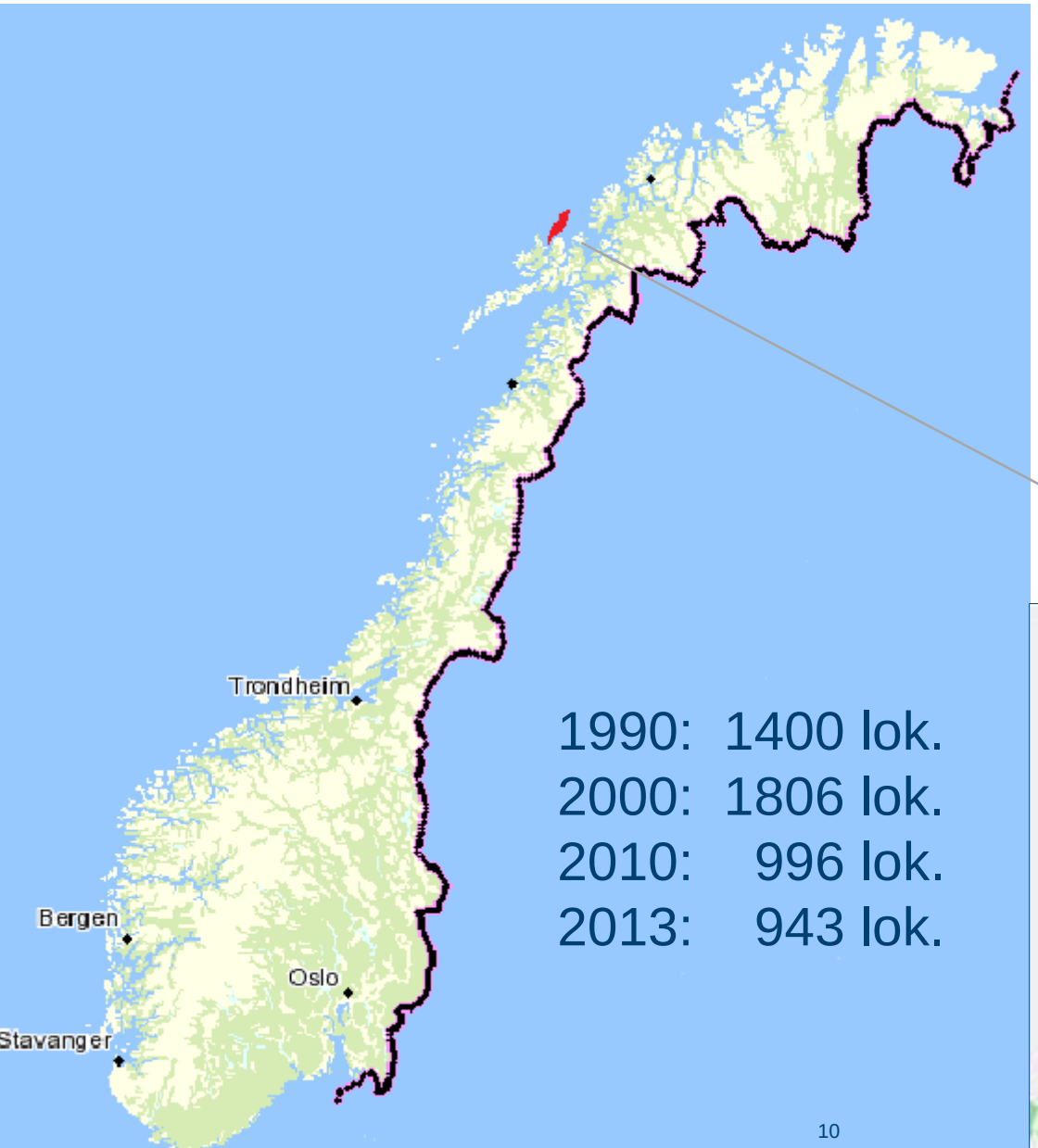

1990: 1400 lok.
2000: 1806 lok.
2010: 996 lok.
2013: 943 lok.

Fysisk arealbeslag

Havoverflate	59 km²
Inkl. ferdselsforbud	82 km²
Inkl. fiskeforbud	194 km²
Sjøbunn	420 km²

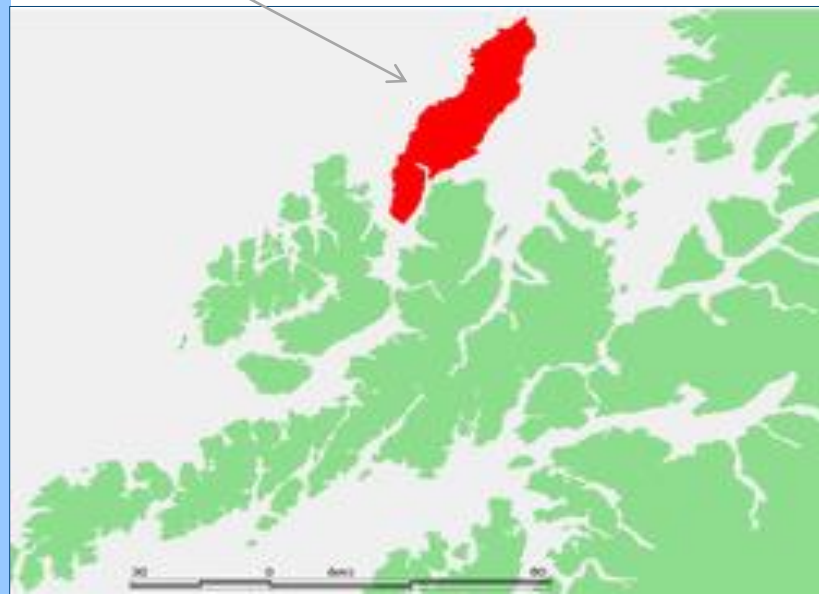

HAVBRUKSNÆRINGENS AREALTILGANG

NÆRINGEN:

- Fremhever arealtilgangen som flaskehalsen for vekst
- Ønsker tilgang til lokaliteter i alle deler av kystsonen
- Mener at kunnskapsgrunnlaget for beslutninger om arealdisponeringer er mangefult.

FHF – PROSJEKT:

- Manglende kunnskap om optimale lokalitetsstrukturer og samordnet drift ved arealdisponeringer
- Store regionale variasjoner i arealønsker, -tilgang og -utfordringer
- Veterinære avstandskrav innebærer en av de mest betydningsfulle lokalitetsutfordringene

Stor variasjon i forutsetninger og muligheter

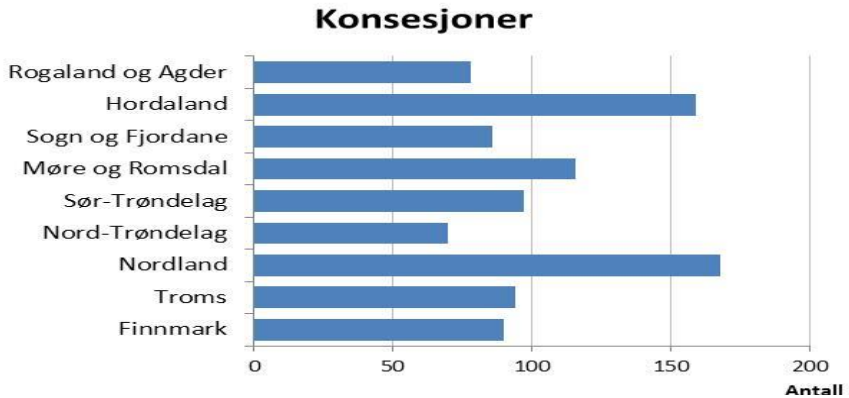

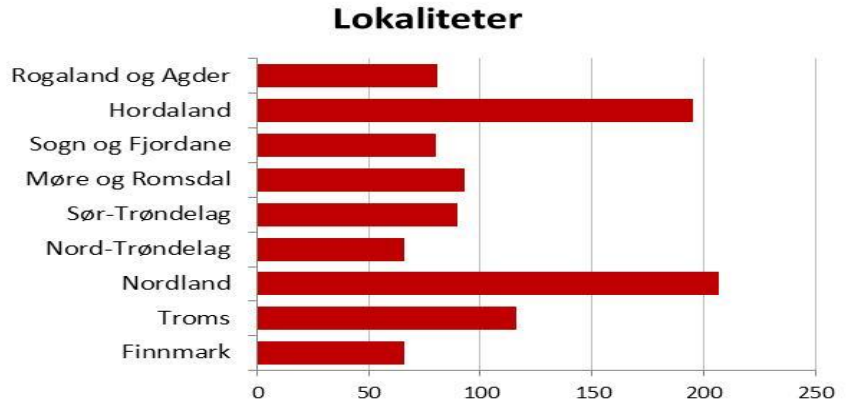

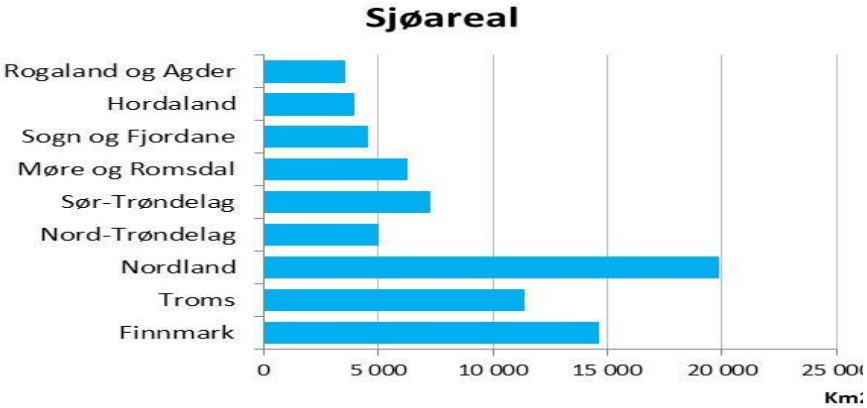

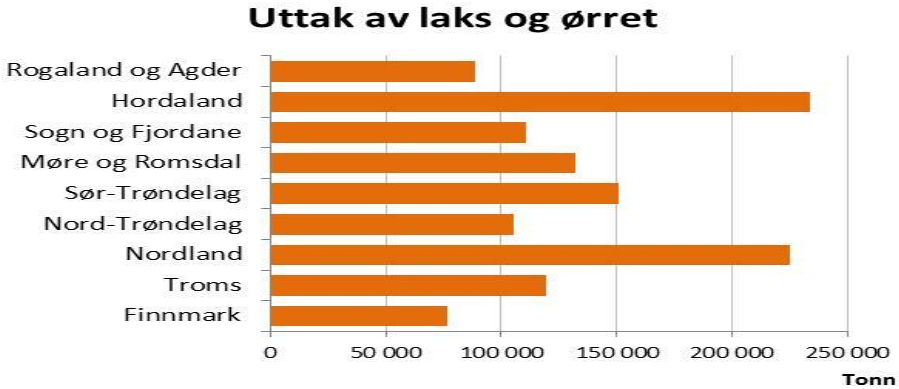

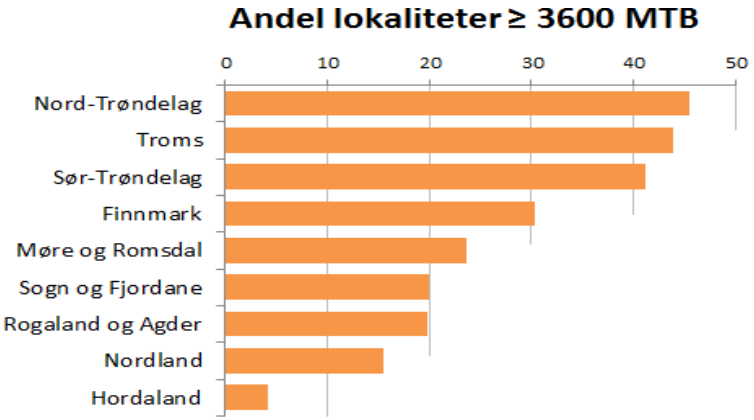

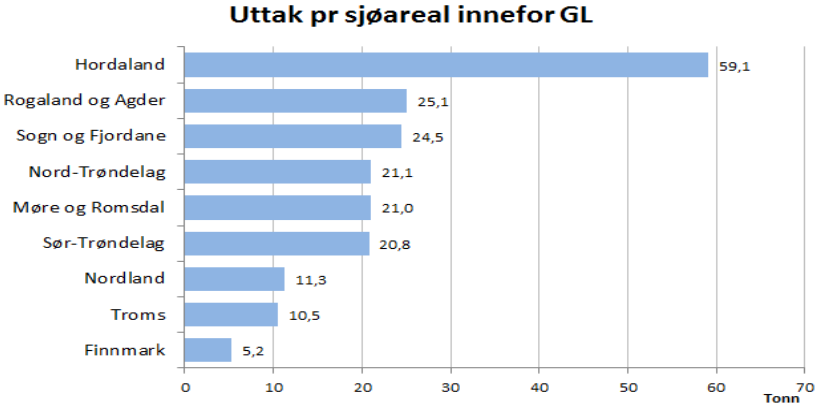

Uttak av laks og ørret forutsatt samme utnyttelse av sjøareal som i Hordaland

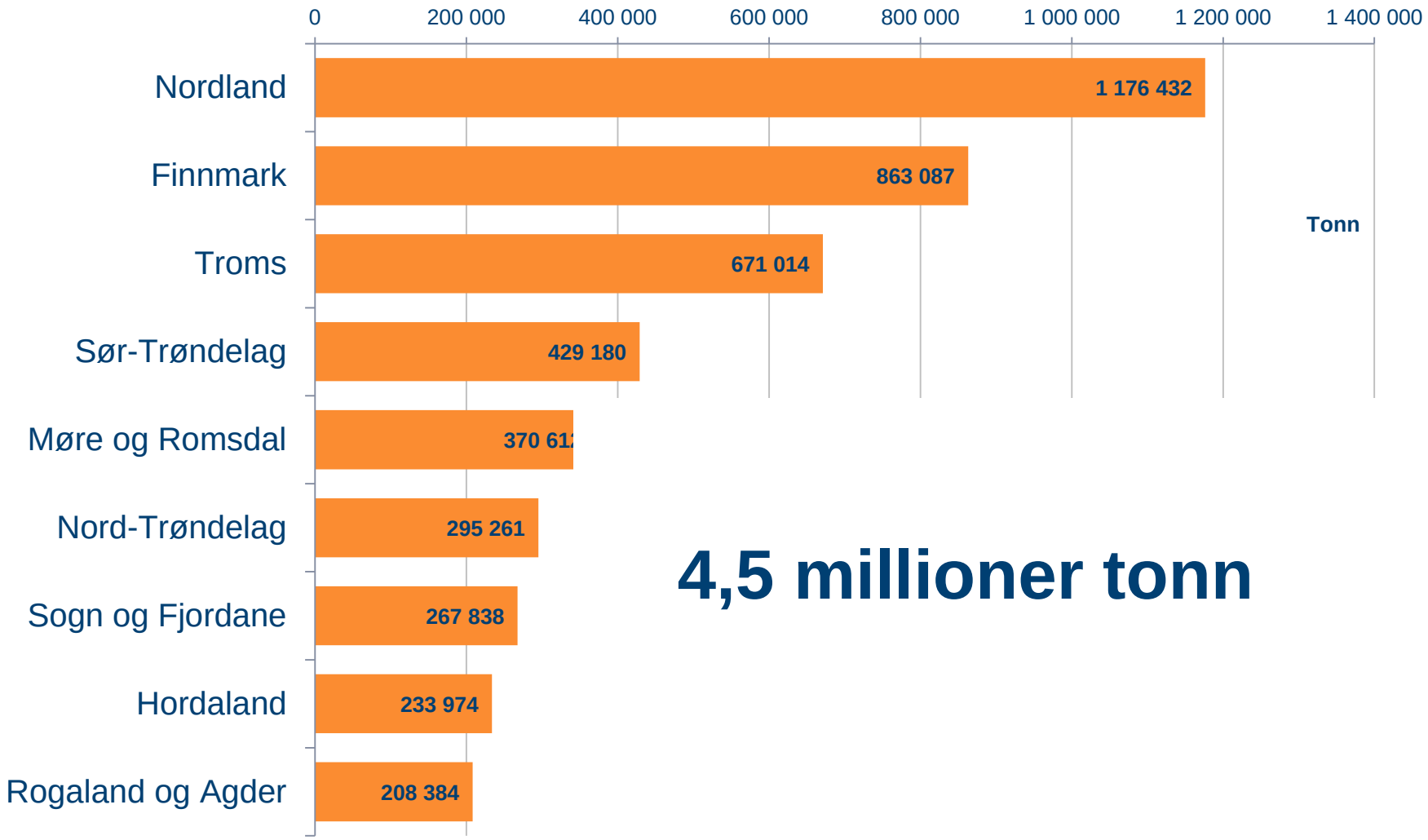

4,5 millioner tonn

Arealbeslag med avstandskrav på 5 km

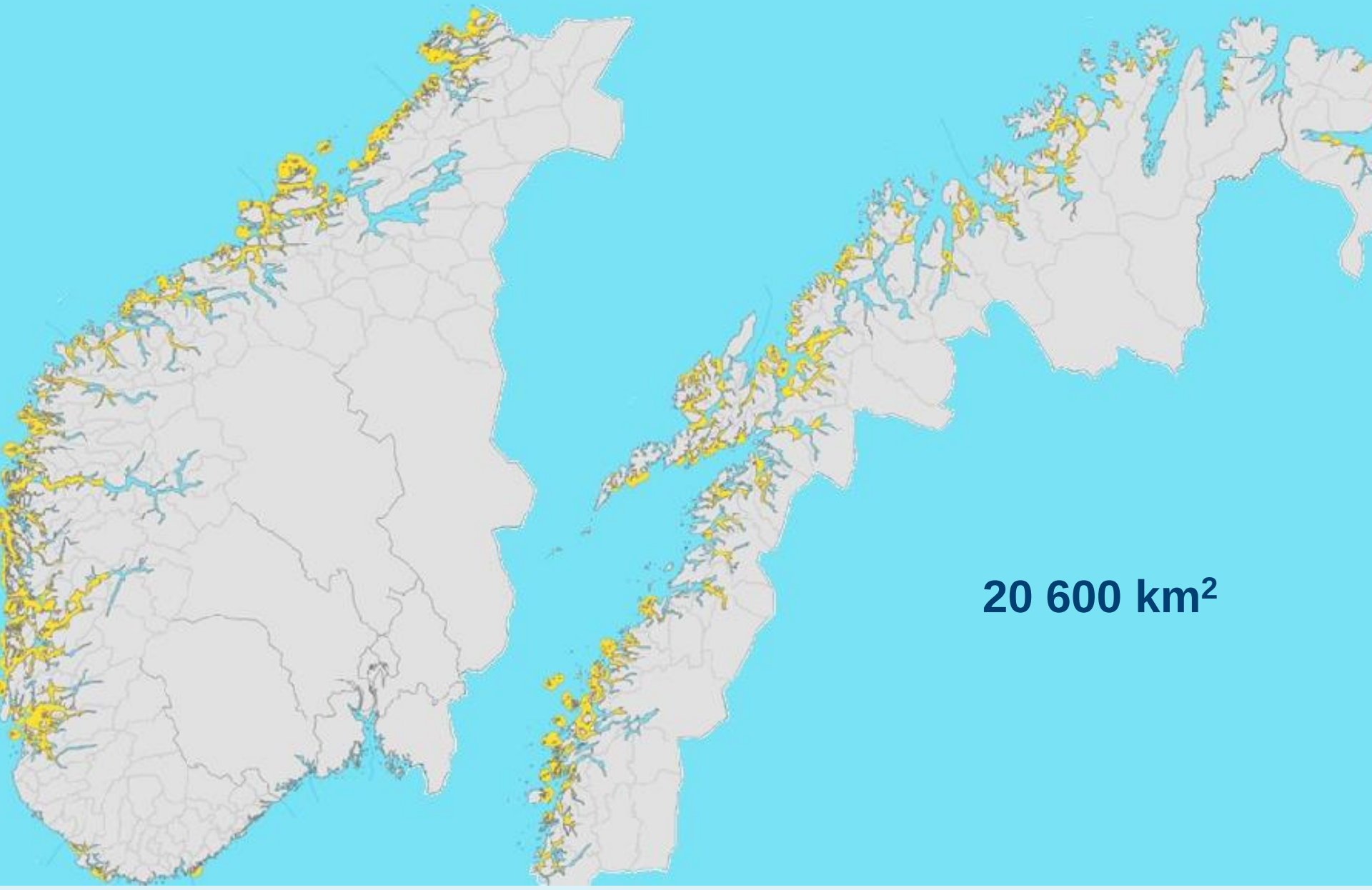

Forvalting av arealressurser i sjø

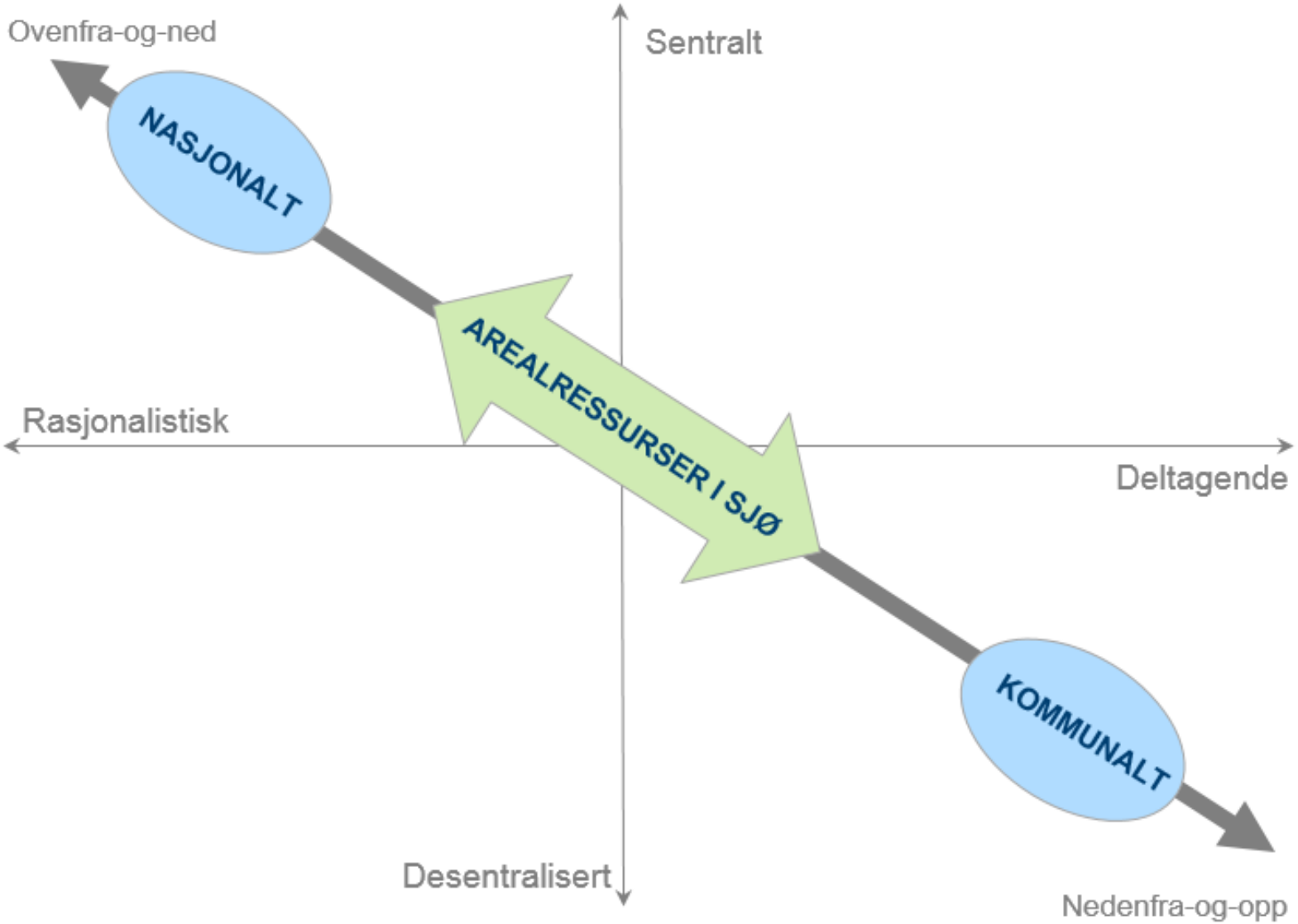

Hva må til for å sikre havbruksnæringen arealtilgang?

- Motivasjon for at kommunene avsetter nødvendig havbruksareal
- Mer samarbeid i næringen for å sikre arealtilgang og optimal lokalitetsutnyttelse - sonedrift
- Politisk tåleevne

Takk for oppmerksomheten